

Такриз

ба автореферати диссертатсияи Пачаева Муҳаё Пулатовна дар мавзуи «Шароитҳои педагогии инкишофи эҷодии кӯдакони синни томактабӣ дар фаъолияти тасвирӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯйи ихтисоси 13.00.06 – Назария ва методикаи тарбия (13.00.06.01 - Назария ва методикаи тарбияи томактабӣ)

Муаллифи автореферати диссертатсия чунин қайд мекунад, ки фаъолияти тасвирӣ дар синни томактабӣ баҳри инкишофи қобилияти эҷодии атфоли кӯдакостонҳо мавқеи муайяноро ишғол мекунад. Маҳз дар ҳамин синну сол таҳкурсии ҷанбаи эҷодии шахсият, қобилиятҳои фаъолияти тасвирӣ-эҷодӣ гузошта шуда, меъёрҳои ахлоқӣ азхуд карда мешаванд. Фаъолияти тасвирӣ ҷолибтарин машғулият барои кӯдакони синни томактабӣ ба шумор меравад. Машғулиятҳои расмкашӣ, суробсозӣ ва тартибдиҳӣ дар кӯдакон эҳсосоти мусбӣ ба вучуд офарида, таваҷҷуҳи онҳоро ба намудҳои гуногуни санъат афзун мекунад. Дар раванди фаъолияти тасвирӣ кӯдакон на танҳо эҷоди худро ба намоиш мегузоранд, балки муносибатро ба ашё ва он чизе, ки диққатро ҷалб кардааст, ифшо месозанд.

Фаъолияти тасвирӣ, суробсозӣ, гулмонӣ ва тартибдиҳӣ шароит фароҳам меоранд, то кӯдакон худро дар муҳити созгор тасаввур карда, ба фаъолияти эҷодӣ пардозанд.

Дар раванди фаъолияти тасвирӣ дар кӯдакон тафаккур, тахайюли образӣ ва тасаввурот инкишоф меёбанд. Фаъолияти тасвирӣ чунин хислатҳои шахсиятро ба монанди мустақилият, ташаббускорӣ, қобилияти ба танзим даровардани амалҳои худ, риояи қоидаҳо ва меъёрҳои рафтор ва инкишофи маҳоратҳои эҷодиро рушд мебахшад. Гарчанде рисолати фаъолияти тасвирӣ офаридани образҳои нав, инъикоси тахайюл ва тасвири ашё бошад ҳам, вале он барои рушди равандҳои равонӣ, эмотсионалӣ ва қобилиятҳои дарки олами атроф муҳим арзёбӣ мегардад.

Пачаева М.П. барои мукамал намудани таҳқиқот аз чунин сарчашмаҳо истифода намудааст: адабиёти илмӣ, методӣ, педагогӣ ва психологӣ, санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти касбии педагогҳо ва мураббӣони муассисаҳои томактабӣ, аз ҷумла: Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таълиму тарбияи томактабӣ», «Дар бораи маориф», «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд», Барномаи давлатии рушди таҳсилоти томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025, Консепсияи миллии

тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Стандарти давлатии таҳсилоти томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, ҳисоботи Вазорати маориф дар самти раванди таълиму тарбия дар муассисаҳои томактабӣ, маълумоти Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои инъикоскунандаи талаботи мавзӯи мазкур.

Заминаҳои эмпирикии таҳқиқот бошад дар асоси таҷриба ва маълумоти ба дастмада аз муассисаҳои пойгоҳии таҳқиқот мавриди назарсанҷӣ ва омӯзишӣ қарор ёфта, тибқи барномаи таҳиягардидаи педагогӣ, омодагии корҳои озмоишӣ, методҳо, таҳлил, хулосабарорӣ бо пешниҳоди натиҷаҳо, ки аз раванди корҳои озмоишӣ дастрас гардидаанд ва онҳо ба таври лозимӣ дар диссертатсия инъикос ёфтаанд, гузошта шудааст.

Диссертант аҳамияти амалии таҳқиқотро чунин ишора кардааст: маводҳо ва натиҷаҳои корҳои таҳқиқот барои мукамал намудани мундариҷаи кори муассисаҳои томактабӣ дар самти инкишофи эҷодии кӯдакон ҳангоми фаъолияти тасвир метавонанд мавриди истифода қарор гиранд; методҳои босамари педагогии ташаккули инкишофи эҷодии кӯдакони синни томактабӣ ҳангоми фаъолияти тасвирӣ коркард гардид; роҳҳо ва усулҳои методикаи инкишофи эҷодии кӯдакон ҳангоми фаъолияти тасвирӣ дар таҷриба дохил карда шуд; муносибатҳои педагогӣ ва методҳои таъсиррасонӣ ба инкишофи эҷодии кӯдакони синни томактабӣ ҳангоми фаъолияти тасвирӣ коркард гардид; аз натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд педагогҳо ва мураббӣҳои муассисаҳои томактабӣ дар фаъолияти худ баҳри беҳтару хубтар ба роҳ мондани фаъолияти тасвирӣ барои инкишоф додани эҷоди кӯдакон истифода намоянд; натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд манбаи боэътимод баҳри баланд бардоштани савияи касбии кормандони муассисаҳои томактабӣ, тақмили ихтисоси кадрҳои педагогӣ ва он шахсоне, ки ба корҳои илмӣ машғул мебошанд, гарданд.

Дар боби якум «Асосҳои назариявии инкишофи эҷодии кӯдакони синни томактабӣ дар раванди фаъолияти тасвирӣ» ва мушкилиҳои ҷойдошта дар ин самт баён ёфтааст. Ташаккули шахсияти эҷодкор, яке аз вазифаҳои муҳимтарини назариявӣ ва амалияи педагогӣ дар марҳилаи имрӯза мебошад. Ҳалли ин масъала бояд аз синни томактабӣ оғоз карда шавад. Зеро дар ин айём шахсияти кӯдак ҳар он чизе, ки мебинад ё мешунавад дар хотираи ӯ то абад нақш мебандад.

Боби дуюми диссертатсия «Роҳу усулҳои муҳайё намудани шароитҳои педагогии инкишофи эҷодии кӯдакони синни томактабӣ дар раванди

фаъолияти тасвирӣ» мебошад, ки дар ин қисмат мо методҳо ва роҳҳои ташаккули инкишофи эҷодии кӯдакони синни томактабиро дар фаъолияти тасвирӣ нишон дода шудааст.

Муаллиф қайд мекунад, ки фаъолияти тасвирӣ қобилиятҳои эҷодии кӯдакони дар азхуд намудани симоҳои санъати тасвирӣ таъмин намуда, нигоҳҳои зебоипарастии-чаҳонбинии онҳоро рушд мебахшад.

Дар маҷмӯъ метавон гуфт, ки таҳқиқоти М.П. Пачаева қори баанҷомефтаи илмӣ буда, муаллифи он сазофори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯйи ихтисоси 13.00.06 – Назария ва методикаи тарбия (13.00.06.01 - Назария ва методикаи тарбияи томактабӣ) мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
мудир кафедраи забони русии
Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абуалӣ ибни Сино

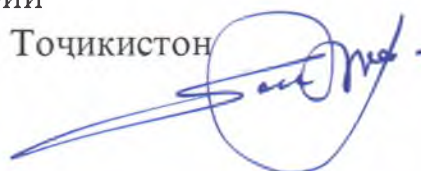
Алиева Нигина
Шералиевна

19.09.2024

Суроға: ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 139, Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино. Тел: 909339636.

Имзои Алиева Нигина Шералиевнаро тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати рушди кадрӣ
Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абуалӣ ибни Сино

Сафаров Б.И.